

D 15

1 Inledning

Auktoriserade revisorn A-son har hos Revisorsnämnden (RN) i augusti 2014 ansökt om fortsatt auktorisation som revisor. I samband med handläggningen av ärendet hämtade RN in utdrag från Rikspolisstyrelsens belastningsregister. Av registerutdraget framgår att A-son, den 6 december 2012 i tingsrätt dömts för bokföringsbrott till dagsböter och att domen har vunnit laga kraft. RN har därför öppnat detta disciplinärende.

Av domen framgår att A-son som företrädare för två aktiebolag, av oaktsamhet hade underlåtit att inom föreskriven tid, senast sex månader efter räkenskapsårets utgång, i de två bolagen avsluta den löpande bokföringen med årsredovisning avseende räkenskapsåren som avslutades den 31 augusti 2009 respektive den 31 december 2010. Tingsrätten konstaterade vidare att årsredovisningarna hade blivit försenade därför att A-son under de aktuella perioderna mådde dåligt, att Skatteverket var den enda egentliga borgenären och att A-son hade bedrivit sin rörelse stabilt under flera år. Dessa omständigheter talade, enligt tingsrätten, för att se lindrigare på bokföringsbrotten. Sammantaget fann tingsrätten att det hade rört sig om ringa bokföringsbrott och att påföljden skulle bestämmas till dagsböter.

2 A-sons yttrande

Av A-sons yttranden till RN framgår följande.

Under åren 2009 och 2010 var han periodvis deltidssjukskriven. Han mådde mycket dåligt och valde att prioritera sina kunder och sina barn. Administrationen av hans egna bolag släpade efter och årsredovisningarna för de två bolagen för räkenskapsåret 2008/09 lämnades därför in för sent.

I augusti 2010 lämnade han den revisionsbyrå han tidigare hade varit verksam vid och gick till en annan. Under år 2011 skedde ett generationsskifte vid den nya revisionsbyrån, varvid flera revisionsassistenter slutade och hans arbetsbelastning ökade drastiskt. Dessutom fick han privata problem. Dessa omständigheter resulterade i att även årsredovisningarna för räkenskapsåret 1 september 2009 – 31 december 2010 blev försenade.

De försenade årsredovisningarna avsåg hans privata bolag som bedrev verksamhet av mycket blygsam omfattning. Det ena av de två bolagen hade ingen utåtriktad verksamhet, han var den ende anställda och bolaget fakturerade det andra bolaget

för hans lön. Inte heller det sistnämnda bolaget bedrev någon utåtriktad verksamhet, utan var ett ägarbolag till den revisionsbyrå som han tidigare hade varit verksam vid. Ingen fakturering skedde mot externa kunder. Inget av bolagen hade några externa skulder. Likviditeten och soliditeten i bolagen var god. Verksamheten i bolagen upphörde helt per den 31 augusti 2010. Hans verksamhet bedrivs numera från ett annat bolag. Årsredovisningarna för de senaste fyra åren har för detta bolag upprättats i god tid. Han har numera ett gott administrativt stöd på sin arbetsplats och han har återhämtat sig från sviterna av sin sjukdom och hans tidigare privata problem är lösta.

Vidare åberopar han principen *ne bis in idem*, dvs. att en person inte ska bestraffas två gånger för samma sak. Både han och de aktuella bolagen har redan bestraffats för de försenade årsredovisningarna, dels genom att bolagen betalade förseningsavgifter till Bolagsverket, dels genom att han av tingsrätt dömdes att betala dagsböter för bokföringsbrotten.

4 RN:s bedömning och val av disciplinär åtgärd

RN konstaterar att verksamheten i A-sons två aktiebolag, även om den var av begränsad omfattning, utgjorde ett direkt led i hans sätt att organisera och bedriva revisionsverksamheten. Med hänsyn härtill måste god revisorssed anses ställa höga krav på att verksamheten i bolagen sköttes enligt gällande regler. Genom att två år i sträck underlåta att upprätta årsredovisningar i bolagen i rätt tid har A-son åsidosatt god revisorssed och därmed även sina skyldigheter som revisor. Förutsättningar finns därför att vidta disciplinära åtgärder mot honom. Vad han har anfört om skälen till förseningarna förändrar inte denna bedömning.

Frågan är dock om, som A-son har gjort gällande, den lagakraftvunna brottmålsdomen mot honom hindrar RN från att meddela en disciplinär åtgärd. Frågan är, närmare bestämt, om Europakonventionens principer om *ne bis in idem* utgör hinder mot ett förfarande vid RN.

RN gör för sin del bedömningen att dessa principer inte hindrar nämnden – som utgör en myndighet med uppgift att utöva tillsyn över revisorsprofessionen – att inom ramen för ett disciplinärende pröva om en revisor ska åläggas sanktioner av det slag som revisorslagen ger utrymme för med anledning av att revisorn har avvikit från de normer som specifikt gäller för revisorer, dvs. god revisionssed och god revisorssed.¹ Inte heller finns det något hinder mot att besluta om sanktioner av detta slag. Vad A-son har anfört medför därför inte att han kan undgå en disciplinär åtgärd.

Vad sedan gäller val av disciplinär åtgärd konstaterar RN att A-sons försummelser rör ett område inom vilket revisorer har särskild kompetens och en särskild

¹ Se beslut av Europarådets kommission för de mänskliga rättigheterna i ärendet Wickramasinghe mot Storbritannien (nr 31503/96, den 9 december 1997) och dom av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i målet Brown mot Storbritannien (nr 38644/97, den 24 november 1998). Se också SOU 2015:49.

agerandeplikt, se 9 kap. 43 och 44 §§ aktiebolagslagen (2005:551). Det som läggs honom till last är därför allvarligt och han ska meddelas varning.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, rådgivaren vid Finansinspektionen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, skattejuristen Kerstin Nyquist och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit myndighetschefen Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, tillika föredragande, chefsrevisorn Bodil Björk samt revisionsdirektören Mathias Byström.